

BÉKEHÍRNÖK

ÜNNEPI SZÁM
ÁRA 150 FORINT

„Béküljétek meg az Istennel!”

Alapítva: 1895

1996. AUGUSZTUS 20.

A BAPTISTÁK HETILAPJA

XC. ÉVF. 33. SZÁM

Százötven esztendő
az ezeregyszáz éves hazában

WELCOME TO HUNGARY!

We respectfully and lovingly greet **Jimmy Carter**, former President of the United States of America and his wife, **Mrs. Rosalynn Carter**, our dear guests in Hungary.

This presidential visit is of historical importance and is unprecedented in the history of the Baptist Union of Hungary. President Jimmy Carter, our Baptist brother, is untiring in his service for the Lord, on behalf of those who are deprived of civil rights, the social outcasts, the homeless and the discriminated against, not only his own country but around the world as well. He gives proof of this by taking part in the building of homes for the needy in Vác and by dedicating the new Baptist church building with its facilities for education and for the physically handicapped in Szigetszentmiklós.

We are very pleased that at Szigetszentmiklós he will be granted an honorary citizenship, and upon our recommendation, a great honour from the Hungarian government will be bestowed upon him at the Parliament by Mr. Árpád Göncz, President of the Republic.

We cordially greet President Carter and his dear wife, who with sacrifice participates with her husband in this labor of love. It is our special joy that she celebrates her birthday on the 18th of August. **HAPPY BIRTHDAY, MRS. ROSALYNN CARTER!**

We are grateful to God for the fact that, along with President Carter, nearly one thousand American and European friends have come to Hungary to participate in this voluntary project. By the time our readers read these lines, ten homes will have been built by our friends at Vác, August 11-16.

The Hungarian people found their land here in the Carpatian basin 1100 years ago. God has protected us from the flames which surrounded our little country, which was often trampled upon. But it was able to recover again and again. We have defended Europe for centuries. And now, having new possibilities and tasting new freedom, in the midst of doubt but not despairing, we gladly receive the friendly, helping visit of our Christian brothers. On behalf of Hungarian Baptists, who celebrate the 150th anniversary of their mission, let me express my best wishes to our guests. May the Lord richly bless you all.

With brotherly love:

Dr. Mihály Almási

President of the Baptist Union of Hungary
Pastor of the Szigetszentmiklós Baptist Church

Budapest - Szigetszentmiklós, HUNGARY
August 18, 1996

ÜDVÖZÖLJÜK VENDÉGEINKET!

Megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel köszöntjük Magyarországon **Jimmy Cartert**, az Amerikai Egyesült Államok korábbi elnökét és feleségét **Mrs. R. Cartert**.

A Magyarországi Baptista Egyház történetében eddig példa nélküli az elnöki látogatás és történelmi jelentőségű. Jimmy Carter, baptista hittestvérünk fáradhatatlan az Úr szolgálatában az elesettek és a jogfosztottak, a hajléktalanok és hazátlanok, a megkülönböztettek és elnyomottak érdekében, nemcsak hazájában, de szerte a világon.

Ennek tanújelét adja most is, amikor lakásokat épít Vácott, és új templomot, oktatási- és mozgássérült centrumot avat Szigetszentmiklóson.

Örömmre szolgál, hogy Szigetszentmiklós város díszpolgárává fogadja, hogy a magyar kormány - elfogadva javaslatunkat - Carter elnöknek magas kitüntetést adományoz, melyet Göncz Árpád köztársasági elnök ad át a Parlamentben.

Testvéri szeretettel üdvözljük Carter elnök kedves feleségét, aki áldozatos életével lehetővé teszi férje szolgálatait. Külön örülünk, hogy épp ma, augusztus 18-án ünnepli születésnapját. Happy Birthday Mrs. Carter!

Hálásak vagyunk Istennek azért, hogy mintegy ezer amerikai és európai testvér érkezett Magyarországra Carter elnökkel, segíteni. Amikor e sorok az olvasó elé kerülnek, már elkészült az a tíz ház Vácott, amelyeket augusztus 11-16-ig építettek testvéreink.

A magyar nép 1100 évvel ezelőtt talált hazára itt a Kárpátok védte medencében. 1100 éven át megőrzött minket Isten itt, e lángoktól ölelt kis országban, melyet sokszor eltiportak, de mindig újraéledt. Évszázadokig védtük Európát... S most az új lehetőségeket próbálgatva, a szabadságot ízlelgetve, kétségek közt, de kétségbe nem esve, jólesik nekünk Testvéreink látogatása, és segítőkészsége.

A misszió 150. évi jubileumát ünneplő magyar baptisták nevében hadd kívánjak minden jót vendégeinknek, legfőképpen pedig Isten gazdag áldását.

Testvéri üdvözzel:

Dr. Almási Mihály

a Magyarországi Baptista Egyház elnöke
szigetszentmiklósi lelkipásztor

Budapest - Szigetszentmiklós, Magyarország
1996. augusztus 18.

Kedves Olvasóink!

1996 számunkra, magyar baptisták számára fontos évszám, egyrészt a honfoglalás millicentenáriuma, másrészt a magyarországi baptista misszió elindulásának 150. évfordulója miatt. Az évszámok az idő múlását jelzik és figyelmeztetnek minket a hálas emlékezésre és az őszinte számvetésre.

Isten csodálatos kegyelme folytán a magyarság 1100 éve itt élhet Európa közepén, a Kárpátoktól övezett medencében. Ez a jelentős dátum hálaadásra készítet minket, és arra int, hogy vegyük számba mindazt, ami érték a múltunkban, és arra alapozva építsük jövőnket a békesség, a szeretet és az igazságosság jegyében az Úr dicsőségére.

Tudomásul véve azt, hogy evangéliumi szabadegyházi hívóként kisebbségben élünk e hazában, vállaljuk a sorsközösséget a nem keresztyén honfitársainkkal is. Ezért jelen ünnepi számunk gazdag tartalmából hadd emeljem ki a *László Gyula* történesszel készült beszélgetést, amelyben a tudós őszintén vall a magyarságról, a kettős honfoglalás hipotéziséről, és istenhitének fontosságáról. Elemzésében *Kiss Emil* arra mutat rá, hogyan követhető nyomon Isten munkája népünk 1100 éves történetében. *Győri Kornél* írásában megnyugtató megoldást ajánl sok hívó dilemmájára, ti. hogy a földi vagy mennyei hazát szeresse jobban, Túrmezei Erzsébettel ezt mondja: „Mindkettőt szeretem”. A *Platthy Iván*, címzetes államtitkárral készült interjúból kiderül, hogy a baptista egyház a Magyarországon bejegyzett 61 vallási szervezet egyikeként fontos só-szerepet tölt be a társadalom életében. *Szebeni Olivér* a reformáció harmadik ágáról, az anabaptista mártírokról emlékezik meg, akik a mai, újkori baptistáknak szellemi elődei voltak. Az ő szorgos kezük munkáját dicsérik a művészileg is értékes *habán kerámiák*, amelyekből néhányat bemutatunk színes borítónk hátoldalán.

A történelmi elemzések sorát gyarapítja *Győri Kornél*, aki áttekintette, hogyan alakult a magyarországi baptista közösség szervezete a kezdetektől napjainkig. *Dr. Somogyi Barnabás* viszont azt vizsgálja, hogy kik voltak azok a baptista írók, akik műveikkel gyarapították a világirodalom kincseit. Ünnepi számunk ezen

kívül jónéhány verset közöl a legnagyobb magyar baptista költőtől. 1948. ugyancsak fontos kettős jubileum éve volt a magyar baptisták számára. Száz éve tört ki az 1848-as forradalom és szabadságharc, valamint 75 éve érkezett Budapestre *Meyer Henrik*, akivel kezdetét vette a baptista misszió fellendülése. Ennek kapcsán idézzük *Emericus* korabeli vezércikkét a *Lelki Életből*, valamint engedjük, hogy *dr. Somogyi Barnabás* végigvezessen minket a centenáris kiállításon. A mostani jubileumi kiállításokról *Salyámosi Éva* számol be, a magyarországi baptista misszió 150 éves történetét összefoglaló könyvet pedig *dr. Mészáros Kálmán* ismerteti.

Augusztus 20-a többek között a magyar államiság ünnepe, amelynek létrehozása I. István király legfőbb műve. Ennek jelképe a korona, amely hosszú idő elteltével került vissza hazánkba, s amelynek visszahozatalában nagy szerepe volt két, világszerte ismert baptistának, *Billy Graham* evangélikatortnak és *Jimmy Carter* amerikai exelnöknek. Mindezt *dr. Haraszi Sándor* visszaemlékezése alapján ismerhetjük meg. Augusztus 20-a ugyanakkor az új kenyér ünnepe is. *Dr. Almási Mihály* írása arról szól, hogy amerikai évei alatt milyen ritkán és nehezen jutottak igazi magyar kenyérhez...

Kísérletet tettünk arra, hogy bemutassuk a baptista egyház sokrétű missziói tevékenységét. Ezért állítottuk össze a *Missziói körkép*-et – a teljesség igénye nélkül. Közösségünknek vannak nem magyarul beszélő tagjai, ezért jónak láttuk, hogy a *szlovák, román és német nemzetiségű baptisták* is bemutatkozzanak. Hogyan egyeztethető össze a tudomány és a hit? E kérdés kapcsán vall néhány *magyar baptista tudós*. Van még ezen kívül a lapban igemagyarázat, bibliai fejtörő és elbeszélés is.

Kérjük kedves Olvasóinkat, hogy fogadják olyan szeretettel jubileumi számunkat, amilyen szeretettel és gondossággal mi készítettük Isten dicsőségére és Olvasóink épülésére!

Kolozs Nagy János
felelős szerkesztő
és munkatársai

A „vértanú-egyház” jelentkezik!

„Szándékosan tettem idézőjelbe a „vértanú-egyház” kifejezést, mert nem tőlem, hanem *dr. Zoványi Jenő*től, a jeles protestáns történetírótól származik, aki az 1931-ben megjelent „Képek a keresztyénség életéből” című művének 42. oldalán írja az anabaptistákról: „A méltán vértanú-egyháznak mondható felekezetet nemcsak a világi hatóságok és a katolicizmus vette üldözőbe, hanem a német és helvét reformáció is.”

Számoljunk le végképpen azzal a balhiedellemmel, mintha a reformáció-korabeli „anabaptista” mozgalom saját magát nevezte volna el anabaptistának, s mint így elnevezett vallási irányzat indult volna el útjára.

E feltevés ellen már *Keller* német történetíró is tiltakozott „Die Reformation” című művében, és számos bizonyíték szól amellett, hogy az „anabaptisták” e nevet sohasem ismerték el, ezt mindvégig gúnynévnek tekintették és csak a „keresztyén” nevet vindikálták maguknak, s „testvéreknek” nevezték egymást. Így kerülhetett bele a Bethlen Gábor-féle erdélyi törvényekbe – a Morvaországból idemenekült anabaptisták neve gyanánt – az „új keresztyén” név. Jakab Elek az „Erdély és az anabaptisták a XVII–XVIII. században” című tanulmányában jónak találta (1786-ban) kihangsúlyozni, hogy az anabaptisták csak egy keresztséget ismervén a Bibliából: a *bemerítkezést*, nem anabaptistáknak (újrakeresztelkedőknek), hanem csupán – és helyesen – *baptistáknak*, azaz *bemerítkezőknek* nevezték magukat. Az „anabaptista” nevezet tehát másoktól, főleg az anabaptisták elenségeitől ered.

Eljött az ideje annak, hogy... a magyarországi baptista misszió jubiláris esztendejében teljes fényt derítsünk a reformációval egyidős „anabaptista”, illetve baptista mozgalomra, annak Európában, majd az egész világon való elterjedésére. Eljött az ideje annak, hogy felderítsük ennek a mozgalomnak... magyarországi múltját, minden küzdelmével, virágzásával és mártírságával. Eljött az ideje annak, hogy bemutassuk a ma élő nemzedéknek az egyoldalú és téves történetírás süllyesztőjében eltűntetett baptista reformáció igazi arcát, s ugyanakkor helyreállítsuk a ferde történelemszemlélet által leértékelt *anabaptista vezető férfiak becsületét*.

Hitbeli eleink bebocsátást kérnek a ma élő hívó nemzedék szívébe. Hitbeli eleink tárgyilagosságért és történelmi igazságszolgáltatásért zörgetnek a világ lelkiismeretének ajtaján. *A vértanú-egyház jelentkezik!*

Nem akarunk magunknak a múlt fényéből sugarakat lopni. Nem akarunk a múlttal dicsekedni, hogy azzal a jelen fogyaté-

kosságait palástoljuk. Nem áll szándékunkban „szentek” kreálása sem, mert mindnyájan megszenteltetünk az Ige és a Lélek által a Krisztus Jézusban. De ha eddig nagy lelki tanulással elméldkedtünk az ókori keresztyén mártírok „oszlopáról”, a középkori inkvizícióról, a Szent Bertalan-éjéről, s magyar vonatkozásban a gályarab (prédikátorokról), akkor hiszem, hogy sok haszon rejlik abban is, ha emlékezetünkbe idézzük a baptista misszió hőskorát, a szenvedésben megdicsőült vértanú-egyház áldott magvetését.” (Részlet a cikkből)

Dr. Somogyi Imre

Emléklapok I. – Történelmi és hitvédelmi írások. Budapest, 1948.

Ősök

*Emlékezésünk kialudt fáklyáját
Gyűjtsuk meg néma kegyelettel,
Hogy emberöltők véres távlatában
Ősök csodája lobogjon fel.*

*Bús temetőnek besüppedt hantjai,
Nem köztetek keressük őket.
Lobog a fény s a titkok fellegében
Mi látjuk, látjuk a hős magvetőket!*

Gerő Sándor

A BAPTISTA EGYHÁZ JUBILEUMI ÉVE ÜNNEPI RENDEZVÉNYEINEK FŐVÉDNÖKE JIMMY CARTER, AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK KORÁBBI ELNÖKE ÉS NILSON FANINI, A BAPTISTA VILÁGSZÖVETSÉG ELNÖKE

Köszöntések a 150 éves jubileum kapcsán

A kormányfő üdvözlése

A Magyarországi Baptista Egyház tagjait és vezetőit szeretném köszönteni abból az alkalomból, hogy magyarországi missziójuk 150 éves évfordulóját ünneplik.

A hazánkban működő egyházak, felekezetek – így a Magyarországi Baptista Egyház is – a társadalom kiemelkedő fontosságú értékhordozó és közösségteremtő tényezői.

A társadalom számára egyre nagyobb fontossággal bír a hitélet mellett végzett oktatási-nevelési, szociális-egészségügyi-karitatív, valamint kulturális tevékenységük.

A lelkiismereti- és vallásszabadság joga, melyet az 1990. évi IV. törvény foglal keretbe, mindenkit megillető alapvető emberi szabadságjog. Megvalósulása a társadalomban az emberi szabadságot és a társadalom demokratizmusát egyaránt jellemzi.

Az egyes meggyőződések tisztelben tartásának, a tolerancia és a különböző lelkiismereti meggyőződések, vallások egyenlő elbírálásának biztosítása az állam ideológiai semlegessége és az egyházaknak az államtól történő elválasztása.

Az 1994. júniusában hivatalba lépő új kormány fontos feladatának tekintette a lelkiismereti- és vallásszabadság, valamint az egyházak tevékenysége kiteljesedésének elősegítését. A költségvetés lehetőségeihez mérten támogatta és támogatja az egyházak hitéleti működése mellett közcélú tevékenységüket is.

Az egyházi tulajdonrendezés során több ezer ingatlan – így például a volt Baptista Teológia és más jelentős baptista ingatlanok – sorsát sikerült rendezni.

Most, amikor a 150 év egyfajta mérleg készítését is jelenti, a magyar baptizmus méltán lehet büszke elért eredményeire.

A millicentenárius évében, az egyház jeles évfordulójára emlékezve kívánok a Magyarországi Baptista Egyház tagjainak, családjaiknak, az egyház vezetésének további eredményes munkálkodását az ország gyarapodása érdekében is.

Budapest, 1996. július 17.

Tisztelettel:

Horn Gyula
miniszterelnök

Üdvözlés Erdélyből

A honfoglalás 1100. évfordulója és a magyar baptizmus 150. születésnapja alkalmával a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetsége nevében szeretettel köszöntöm Magyarországon élő testvéreinket. Veletek együtt örvendünk, és hálát adunk a Jó Istennek, hogy mindeddig szeretettel és hűséggel vezérelte a magyar népet és a magyar baptistákat. Magasztaljuk Öt azokért az alkalmakért, amikor lehetővé tette az együttműködést és az abból származó áldásokban való részesülést.

Kívánjuk, hogy kapcsolataink egyre inkább elmélyüljenek az Úrban, egymás hite, szolgálata által megelevenedjünk és tovább épüljünk a lelki életben az Ő dicsőségére.

Istenünk gazdag áldása, oltalmazó szeretete legyen magyar baptista testvéreinkkel, bárhol élnek a föld kerekén.

Testvéri szeretettel:

Mike Béla, szövetségi elnök

A Baptista Világszövetség üzenete

Mint ismeretes, Zánkán, a Magyar Baptisták Nemzetközi Találkozóján Dr. Nilson Fanini testvér, a Baptista Világszövetség elnöke hirdet igét és evangélizál.

A jubileumi ünnep kapcsán üdvözlő sorokat kaptunk Dr. Paul Montacute igazgató testvértől, a Baptista Világszövetség igazgatójától, és Dr. Denton Lotz főtitkár testvértől. Ez utóbbi levélből idézünk, melyet szövetségünk elnökének írt:

Nagyon köszönöm július 18-i kedves leveledet, melyben meghívtál a 150. jubileumi év nemzetközi találkozására. Sajnos, időbeosztásom két évre előre foglalt, és nem tudok rajta változtatni. A Baptista Világszövetséget az ünnepségen dr. Nilson Fanini testvér fogja képviselni... Szeretném, ha együtt tudnék örülni veletek, de ez most nem lehetséges. Kérlek, fogadd jókívánságaimat elnökké választásod alkalmából...

Krisztus békesége és öröme legyen veled! Kérlek, add át legmelegebb üdvözlétemet az ünnepség minden résztvevőjének. Szeretünk benneteket és imádkozunk értetek.

Testvéri üdvözléssel az Úr Jézus nevében:

Dr. Denton Lotz
főtitkár

Üdvözlés Amerikából

Kedves Testvéreink az Úr Jézus Krisztusban!

E kimagaslóan jelentős évforduló és ünnepségsorozat alkalmából fogadjátok legőszintébb és legmélyebb szeretetünkön fakadó köszöntésünket.

Úgy is mint egy népnek, egy nemzetnek a fiai, de méginkább mint egy hitet valló gyermekei Urunknak, együtt ünnepelünk veletek.

Azért imádkozunk, hogy Mennyei Atyánk adja az ő vezetését közös szolgálatunkban és adja az ő áldását Rátok és reánk gazdagon. Ahogy ezeket a múltban is megtapasztaltuk.

Testvéreitek:

Az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség Elnöksége nevében:
1996. július 22.

Oláh Lajos, alelnök

A MEÖT üdvözlése

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának közössége nevében testvéri szeretettel köszöntöm a Magyarországi Baptista Egyház minden kedves tagját és elöljáróját abból az alkalomból, hogy egyházuk fennállásának és szolgálatának 150. évfordulóját ünneplik a Kárpát-medencében.

Azokban a napokban, amikor 1100 éves múltunkra emlékezünk, s azon belül hívő alázattal számot adunk a keresztyénség 1000 éves történelméről, és szembesülünk a jelen s jövő kihívásaival – amikor a magyar reformátusok világtalálkozásának eseményeiről hallunk, és II. János Pál pápa látogatására készülünk – nem feledkezünk meg a Baptista Egyház magyar földön betöltött szolgálatáról és sajátos kegyességéről sem.

Az évforduló alkalmából testvéri szeretettel mondunk köszönetet az ökumenikus együttműködési készségért, melyet a jövőben is bizalommal kérünk, s melyhez Krisztus parancsa szerint a magunk készségét ismételtelen kifejezzük. A Baptista Egyház Kárpát-medencében betöltött 150. éves szolgálatát, jelenét és jövőjét az örökkévaló Isten kegyelmes szeretetébe ajánljuk.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa nevében:

Budapest, 1996. augusztus 7.

Dr. Bóna Zoltán

Isten népe és a város jóléte

Interjú Platthy Iván címzetes államtitkárral

– Milyen szervezeti változás történt az állam és az egyházak kapcsolatában a közelmúltban?

– A kormány döntése alapján 1996. április 1-től már nem a Művelődési és Köznevelési Minisztérium feladata az állam és az egyházak közötti párbeszéd biztosítása. Annak nem egy szervezete végzi a továbbiakban a koordinációt, hanem az állam és az egyházak mellérendeltségét még inkább biztosító kapcsolatrendszerből adódóan a Miniszterelnöki Hivatal önálló részlegeként működő Titkárság. Ez azt jelenti, hogy az Egyházi Kapcsolatok Titkársága, illetve az Egyházi Tulajdonrendezési Iroda az, amelyik ellátja közvetlenül az összes feladatot.

Platthy Iván címzetes államtitkár dr. Almási Mihály szövetségi elnökkel beszélget Szigetszentmiklóson
(Fotó: Gere Zoltán)

Ami szintén nagyon fontos, hogy az egyházak lehetőleg ne a Magyar Közlönyből ismerkedjenek meg azokkal a törvényekkel, amelyek rájuk, mint a társadalomban fontos szerepet vállaló szervezetekre is érvényesek. Ebből adódóan csak az egyházak által delegáltakból álló olyan konzultatív testület létrehozását tartanánk jónak – aminek a neve már körülbelül le is fedi a tartalmát – Egyházi és Vallási Kapcsolatok Országos Kollégiuma. Ez nem olyan kollégium, mint például a Tudománypolitikai Kollégium, hanem egy-egy aktuális témában – a téma gazdájának meghívásával – fejtenék ki véleményeiket, fogalmaznák meg közösen javaslatukat az egyházak. A 61 egyház amennyiben úgy gondolja, hogy – önkéntesség alapján – van mondandója, például a különböző törvények előkészítésének fázisában szakmailag is megfelelő minúciójával, akkor ezen formában élhet véleményezési szándékával.

A jogalkotók, – pl. az érdekképviselői szervezetek, a civil szervezetek mellett – megismerhetik és hasznosíthatják az egyházak véleményét is. Ez a testület nem elsősorban az első számú egyházi vezetőkből tevődne össze, hanem egy mindig a témának megfelelő, egyház által delegált szakértőkből. Törvény módosításakor a tárgyban érintett például öt vagy tíz egyház szakértői találkozhatnak az állami szakértőkkel.

– A közelmúltban az Egyesült Államokban járt. Mi volt e látogatás oka és célja? Találkozott-e baptistákkal?

– A meghívást a H. N. Adventista Egyház világszervezetétől kaptam, a márciusban Washingtonban a divisio-elnökök számára rendezett tanácskozássra. A felkérésnek eleget téve az állam és az egyházak kapcsolatának magyarországi helyzetéről, tapasztalatairól adtam a konferencián tájékoztatást.

Emellett a H. N. Adventista Egyház figyelmes program-összeállításának köszönhetően módomban volt más egyházak, így a Baptista Világszövetség vezető munkatársaival is megbeszélést folytatni.

– Milyen benyomásokat szerzett a baptista vezetőkkel való találkozása során?

– Számomra meglepő volt, hogy a Világszövetség vezetői a magyarországi változásokat nagy figyelemmel kísérik, s szinte naprakész információkkal rendelkeznek. A magyarországi jogi és gyakorlati változásokat nagyon pozitívan értékelik.

Nemcsak a kelet-európai országokhoz viszonyítva, bizonyos fókig példaértékűnek is tartják az elmúlt hét év eseményeit, és azt a konszolidált helyzetet, ami az állam és az egyház kapcsolatát jellemzi: az egyházak teljes szabadságát biztosító, a társadalmi szerepvállalást is segítő, az állampolgárok lelkiismereti- és vallásszabadságát garantáló környezetet. A demokratizmus és a jogállamiság e téren történő megvalósulását támogatják.

A találkozás közös imával fejeződött be, amelyben a résztvevők a magyarországi folyamatokra, jó szándékokhoz kértek áldást.

– Hogyan értékelték a Baptista Világszövetség vezetői a magyarországi baptisták rendszerváltás utáni tevékenységét?

– Mivel társaságomban nem volt magyar baptista vezető, ez a téma így nem merült fel.

Természetesen jó érzéssel hallottam, hogy nagyon pozitívan értékelik a Magyarországi Baptista Egyház 150 éves jubileumi programját.

Bejelentették, hogy Jimmy Carter, az USA volt elnöke is részt vesz az ünnepségsorozat szigetszentmiklósi rendezvényén.

A beszélgetés során szóba került, hogy az Egyesült Államokban a baptista egyház jeles személyiségeken keresztül is jelen van az Államok közéletében. Így például a jelenlegi elnök, Bill Clinton és alelnöke, Al Gore, aki elképzelhető, hogy részt vesz a jubileumi találkozó valamelyik rendezvényén.

– Hazánkban a baptisták vallási kisebbségnek számítanak. Az Ön megítélése szerint van-e esély arra, hogy számottevő hatást gyakoroljanak a magyar társadalomra?

– Nem vagyok ugyan hivatott arra, hogy a Magyarországon működő 61 egyház, felekezet, vallási közösség munkáját értékeljem, de a folyamatos párbeszédből, a kapcsolatokból adódóan látom azt, hogy a Magyarországi Baptista Egyházon belül is jelentős megújulás tanúi voltunk és vagyunk.

Ennek természetesen a társadalom számára kézzelfogható jelei vannak. Így pl. a teológia, a szeretetotthonok, a Békehírnök című hetilap stb.

Egy-egy egyház társadalomban való szerepvállalásánál számomra nem a létszáma a meghatározó, hanem aktivitása, közösség-összefogó szerepe – pl. román nyelvű baptista közösség működése – és minden olyan kihívásra való reagálása, amely egyaránt fontos a szűkebb vagy a tágabb környezet számára. Ez teheti a kisebb létszámú egyházat, egyházakat is naggyá.

Örülök annak, hogy a Békehírnök mind tartalmában, mind külső megjelenésében egyre színvonalasabb. Ezen keresztül is lemerülhet az a fajta megújulás, ami az egyházon belül az elmúlt években történt.

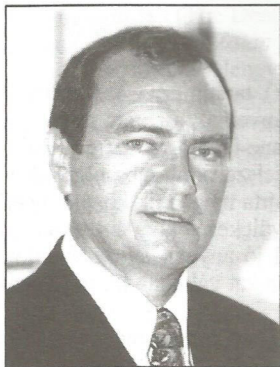
Kíváncsi ehhez a munkához a lap készítőinek, az olvasóknak és az egyház vezetésének további erőit, kitartást.

A Millecentenárius évében, a magyar baptizmus 150 éves évfordulóját ünnepelve fogadják őszinte jókívánságaimat.

Kolozs Nagy János

„Igyekeztek a városnak jólétén, amelybe fogasra küldöttetek titeket, és könyörögtek érte az Úrnak; mert annak jóléte lesz a ti jóléteketek.”

Jeremiás 29:7

Kenyérkereset

Örömmel közöljük az alábbiakban azt az írást, amellyel szövetségünk elnöke meglepte szerkesztőségünket. Interjút kértünk tőle, ő azonban az ünnepi témáról, a kenyérről szóló írását adta át, amely egyébként egy fejezet a Clevelandi hétköznapi c. készülő könyvéből.
(a Szerk.)

„Nem szokványos értelemben vett kenyérkeresetről akarok szólni, hanem a szó szoros értelmében vett kenyér „kereset”-ről. A magyar ember egyik első gondja Amerikába érkezésekor a kenyér. Nem azért, mintha nem lenne. Inkább azért, mert nagyon bőséges a választék, s bizony úgy tű-

nik, hogy egyik se' IGAZI. Nagyjából egy évig kísérleteztünk a különféle kenyerekkel: olaszsal, franciával, amerikaival és magyarnak reklámozottal, de sorra csalódtunk.

Egyik barátom a Cleveland State University professzora – természetesen magyar – megszánt és elvitt bennünket egy pékségbe. A Taylor Road-i „zsidó kenyér”, ahogy minden magyar nevezte. No, nem volt az sem az IGAZI, de legalább hasonlított rá. A felvidéki tulajdonos néhány szót magyarul is beszélt, mint jó kereskedő, és ki tudja, hány nyelvet. Mindenesetre hálás volt a héber szavakért. Néhányszor átruccantunk a város másik oldalán levő pékségbe. Jó félóra hajtás, ahogy Amerikában mondják, és a szokványosnál kétszer magasabb ár... Próbáltunk olcsó kenyeret keresni. Csakhogy minden olcsóbb kenyérnek nevezett „süteménnyel” baj volt. Többnyire valami pillefinom előreszeletelt, reklámokkal teleírt és telefestett nejlonzacskóba csomagolt „kenyeret” vásároltunk és próbálgattunk. Sorra megállapítottuk: jó-jó, de nem kenyér. Úgy olvadt az ember szájában, mint az ostya. Édes volt. Halmazállapotára nézve, leginkább valami igen laza szivacs-szerű anyaghoz hasonlított. Végül, – jobb híján – kikööttünk az olasz kenyérnél.

Az amerikaiak fagyasztják a friss kenyeret. Igen sokszor fagyottan teszik a toaster-be, a kenyérpírtóba. Jó módszer. Fagyaszta a kenyér sokáig friss marad. Mi is rászoktunk, azonban nem hagytunk fel az IGAZI kenyér keresésével. Nem fért a fejembe, hogy ebben a gazdag országban ne legyen jó kenyér, magyar ízlésnek megfelelő. Nemsokára aztán „fölvilágosultam”, mégpedig igen illetékes helyről. A diákjainknak kirándulást szerveztem Buffaloba. Egy volt magyar gyülekezet néhány lelkes, még mindig magyar tagja vállalta a vendéglátást. Egy szigeten rendeztünk pikniket, közel a Niagara vizeséhez. Kiváló magyar zsemle is adtak az igen változatos fogásokhoz. Összegyűlt vagy kétszáz magyar. Lelkesen énekeltünk, játékokat szerveztünk a leányevéstől a kötélhúzáson át a zsákbanfutásig, és persze ettünk-ittunk. Kiderült, hogy a zsömle a bonyhádi Stickl Péter pékmeszter ügyességét dicséri, a remek füstölt sonka pedig Stickl Jánosét. Sokat beszélgettem Péterrel. Elmondta, hogy a zsömle sajnos nem az igazi. Amerikába érkezése után sokat kínlódott, mert nem volt képes jó kenyeret, zsömlét, kiflit sütni. „Nem jó a liszt”, mondta. „Agyonfehéritik, mindent kivonnak belőle” – panaszkodta. Ő Kanadából hozat lisztet. Az sem az igazi, de jobb, mint az amerikai. A magyar búzának azonban nincs párja.

Már csaknem beletörődöttünk, hogy nem ehetünk magyar kenyeret, amikor egy kedves és igen aktív magyar család vacsorára hívott bennünket. A férj délvidéki, szabadkai születésű. A feleség szabolcsi. Nem szerették a városi zajt, és mivel a pénzük is megvolt hozzá, vettek egy farmot. Amolyan nosztalgiafarm volt ez, kevés haszonnal és rengeteg munkával. Mindenesetre a kertben magyar paprika, paradicsom termett. A fehér ludak gágogva húztak át a drótkerítésen és landoltak a kis tó partján. Volt birka, disznó, tehén és mindenféle baromfi. És volt egy „házi olajkút” is... (Csak megjegyzem, hogy nem működött, mert az állam többet fizetett azoknak, akik nem termelték ki a kőolajat, mint amennyit nyertek volna a kitermeléssel. Bölcs előrejelzés! Fogyjon inkább más olaja!)

Gyermekkori emlényeim elevenedtek meg, amikor tanyán nyaraltam az egyik nagynénémnél Balotaszálláson, Kiskunhalas mellett. A balotai tanya persze kisebb volt, mint ez az emeletes

farmház. Központi fűtés sem volt benne, s a vízgyűjtő ciszternákat egyszerű gémeskút helyettesítette. De a ludak ott is magasan szálltak, a tarló szűrt, fára is ugyanúgy másztunk, s ha csirke-paprikást akartam enni ebédre, annak az volt az ára, hogy a csirkét nekem kellett megfogni és levágni.

A kis Pisti gyerekben, aki már Amerikában született, de kiválsón beszélt magyarul, régi önmagamot láttam...

Visszatérve a kenyérre, Csiszáréknál a farmon remek kenyeret ettünk. No, nem ez volt a fő fogás, de a többiről tudtuk, hogy magyar módra szervezett gazdaságból származik, és jobb minőségű, mint az üzleti árú. Emlékszem a csigalevesre, birkapörköltre, libasültre, de legtöbbit a kenyérről beszélgettünk.

Mint kiderült, a kerek kenyér – ami kísértetiesen emlékeztetett arra a házikenyérre, amit gyerekkoromban a tanyán ettem – egy szerb asszony mesterműve volt.

A család Párma-Ohióban élt. Vagy húsz éve érkeztek Szabadka környékéről. Úgy látszik, ők is a bácskai kenyeret keresték, de hiába. Ezért az asszony addig nem nyugodott, amíg a kert végében nem épített egy jókora kemencét. Ahogy kell, sárból. Egyszerre nyolc nagy kenyér fért bele. A férje fűtötte fával. Naponta kétszer sütöttek. Előjegyzésre és protekcióval lehetett náluk kenyeret kapni.

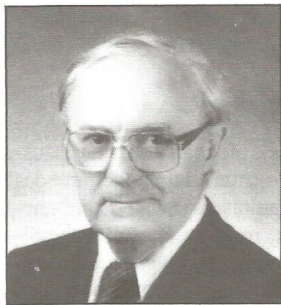
Először Csiszárékkal mentünk el hozzájuk. A család kicsit beszélt magyarul. Dicsértük a kenyeret. Az asszony csak szabadkozott, hogy ebből a lisztből nem lehet jobbat sütni. Számunkra azonban az élmény fenomenális volt, ahogy a friss kenyeret szeltek, „heurékát” kiáltottunk. Azután bekövetkezett a „tragédia”. Talán két-három hétig tartott a jó kenyér okozta örömünk. A szerb család visszatelepült hazájába. Végleg. Nem tudták megszokni az Újvilágot.

Kenyeres kalandjaink újabb fejezete következett. Feleségem elhatározta, hogy kenyeret süt. Előszedték a magunkkal vitt „Szegedi szakácskönyvet”, amelynek borítójáról a szerző „Rézi néni” mosolygott ránk az 1800-as évek végéről. Megkerestük a kenyérrecepteket, élesztőt vettünk, kiválasztottuk a legjobbnak kikiáltott lisztet. Próbáltam földidézni a gyerekkori tanyai hajnalokat, amikor szárazlével fűtöttem a kemencét 3-4 óra körül, ami igen izgalmas munka volt egy nyolcéves gyereknek. Próbáltam emlékezni, vajon hogyan is készült az előző kenyérsütéskor félretett morzsoltkából az új kovász?... Feleségem a saját ládi nagymamánál szerzett hasonló tapasztalatait igyekezett fölleveníteni. Rézi néni és mi ketten is kevésnek bizonyultunk a jó kenyérhez. Megkelt ugyan, kisült, és ehető is volt, de hol volt ez a mi régi, illatos, kemencében sült magyar cipóinkhoz. Azokhoz, amelyeket nem kellett fagyasztani, nejlonzacskóban tárolni. Kenyeresruhába csomagolva is friss maradt, akár egy hétig is. Különösen, ha a nagymamák, mamák, nagynénik rozslisztet is kevertek a búzaliszthez.

Jó egy évvel hazatérésünk előtt kedves nyugdíjas magyar barátaink készültek haza Magyarországra és Erdélybe, szülőföldjükre. Kérdezték tőlünk, hogy mit hozzanak hazulról. Semmit – volt a válasz. Aztán feleségem mégis meggondolta magát: „Ha szeretnének valamit hozni, hát hozzanak egy darab hazai kenyeret!” Néhány hét múlva a repülőtéren vártuk megérkezésüket. A néni szalvétába csomagolt kenyérszeletet tartott a kezében. Mentegőtőzött, hogy a hosszú út meg a csomagolás miatt már nem az igazi. Az „ajándékot” otthon bontottuk ki. Nem volt friss, sem különleges, de aznap valahogy mégis másképp tértünk nyugovóra. Hamisítatlan magyar kenyeret ettünk.

A honfoglalás 1100. és az újabbkori baptista misszió 150. évfordulóján a mi Urunk Jézus Krisztus szavait idézem az olvasók emlékeztetébe: „Én vagyok az élet kenyere...” Bár őt is olyan kitartóan keresnénk – egyénileg és közösségek – mint a földi kenyeret. Az is jó lenne, ha nem elégednénk meg „hasonmás” krisztusokkal, és nem nyugodnánk addig, míg meg nem találtuk az IGAZIT.”

Dr. Almási Mihály, szövetségi elnök

A magyar korona visszaadásának kulisszatitkai

Részlet dr. Haraszi Sándor: *Húsz év a vasfüggöny mögött Billy Graham-mel* című készülő könyvéből

„Billy Graham 1977. évi első magyarországi látogatásának előkészítése idején éppen Montreatban voltam Graham-nél, amikor őt az USA akkori elnöke felhívta.

Jimmy Carter kifejezte jókíván-

ságait abból az alkalomból, hogy a híradásokból értesült: Billy Graham Magyarországra, egy kommunista országba megy ígét hirdetni. Carter elnök maga is hívó baptista. Szülőfalujában, a Georgia állambeli Plains-ben (Atlantától 100 km-re) vasárnapi iskolai tanító volt abban az időben. Az elnök megkérte és felhatalmazta Billy Graham-et, hogy áldáskívánatait adja át Magyarországnak, üdvözlését pedig a magyar kormánynak. Az előkészítő tárgyalások során szó volt arról, hogy Billy Graham-et esetleg fogadja Kádár János. Mikor a magyar kormány került szóba, Billy Graham megemlékezett az elnöknek a magyar nép két nagy kívánságát: a magyar korona hazahozatalát és a legnagyobb kereskedelmi kedvezmény megadását. Az elnök azt felelte, hogy a kérés nem ismeretlen előtte, az ügy az asztalán fekszik, és hamarosan döntést hoz. Biztosította Graham-et, hogy a kéréseket jóindulattal fogja kezelni.

Billy Graham elnöki megbízatással és üzenettel indult Magyarországra. Én tolmácsként minden ígéhirdetés alkalmával átadtam az elnök üzenetét a magyar népnek. A hallgatóság örömmel fogadta Carter elnök üdvözlését. Gondban voltunk, hogyan adjuk át a kormánynak szóló üzenetet, mert Kádár János nem fogadott egyházi személyeket. Miklós Imrével (az Állami Egyházügyi Hivatal akkori elnökével) a Billy Graham-látogatás elején találkoztunk. Értesítettem őt, hogy Graham elnöki üzenetet hoz. A sorra került találkozásokon Billy Graham elmondta Miklós Imrének, hogy a magyar korona és a vámkedvezmény ügye Carter elnök asztalán van és az elnök a kérdést jóindulatúan fogja kezelni, melyben hamarosan döntést is hoz. Miklós Imre azt felelte, hogy minderről tájékoztatja a kormányt.

1977 novemberében egyik nap az orvosi rendelőmben felhívott Tom Gerth a Külügyminisztériumból, és érdeklődött, hogy mi a véleménye Billy Graham-nek a korona ügyében. Elmondtam, hogy Graham a korona visszaadását támogatja, aztán megkérdezett engem, mint az Amerikai Magyar Baptista Szövetség főtitkárát, hogyan vélekedem. Nagyon fontos volt nekik az egyházak véleménye. Közöltem vele, hogy én is a korona visszaadása mellett vagyok. Tom Gerth biztosított arról, hogy beszélgetésünk szigorúan bizalmas és titkos marad. Kis idő múlva levelet

kaptam Molnár Balázs testvértől, az AMBSZ elnökétől. Az elnök szigorúan megrótt mondván, hogy nekem, főtitkárnak nem volt jogom nyilatkozni konvenció döntés és felhatalmazás nélkül. Talán igaza volt, de nem vártam a következő év júliusáig, az újabb országos közgyűlésig. A titok úgy szivároghatott ki, hogy jogilag tájékozott magyar emberek az információ szabadságára hivatkozva kikényszerítették Tom Gerthből, hogy nyilatkozzon: ki hogyan vélekedik a korona visszaadását illetően. 1978. júliusában az AMBSZ végrehajtó bizottsága is szigorúan megrótt. Akkor már könnyen viseltem a bírálatot és megrovást. A koronát és a koronázási ékszereket egy küldöttség külön repülőgépen vitte Magyarországra. Cyrus Vance, az USA külügyminisztere 1978. január 6-án a Parlamentben átadta a nemzeti ereklýket Apró Antalnak, az Országgyűlés akkori elnökének. Az ünnepélyes aktuson részt vett Philip Kaiser, az USA nagykövete, aki Billy Graham-et a budapesti repülőtérre fogadta. 1977. szeptember 3-án, első látogatása idején. Carter elnök 1978-ban megadta Magyarországnak a legnagyobb kereskedelmi kedvezményt, megtartva Billy Graham-nek tett ígérétét.”

(Átvéve a Szigetszentmiklósi jubileumi évkönyvből)

A Baptista Szeretetszolgálat kamionja a Szarajevóba indulás előtti napokban. A boszniai főváros kis baptista gyülekezete több mint 3 millió forint értékben kapott gyógyszert, élelmiszert, ruhaneműt, háztartási eszközöket, bútort. A segélyszállítmány július 10-én érkezett meg Szarajevóba. A képen dr. Almási Mihály, Szenczy Sándor, a Baptista Szeretetszolgálat elnöke és Hajgató Zoltán, a Szeretetszolgálat sofőreje.

Jimmy Carter

a magyar baptisták újkori missziója 150. évi jubileumi ünnepségsorozatának fővédnöke augusztus 18-án Szigetszentmiklóson prédikál.

Az Amerikai Egyesült Államok nagykövetsége – diplomáciai úton hivatalosan közölte velem, hogy Jimmy Carter volt amerikai elnök, baptista hittestvérünk, meghívásunkat és a tervezett programot elfogadva, részt vesz a Szigetszentmiklósi Gyülekezet kettős ünnepén: a templom megnyitására és a helyi misszió kezdetének 100. éves jubileumán. A magyar kormány – fölterjesztésünk nyomán – Carter elnöknek a Középkereszt Csillagokkal érdemrendet adományozza. A kitüntetést Göncz Árpád köztársasági elnök adja át

augusztus 17-én a parlamentben. A Szigetszentmiklósi istentiszteleten más magas rangú hazai és külföldi diplomata és közéleti személyiségek mellett – részt vesz Kuncze Gábor miniszterelnök-helyettes belügyminiszter, aki a több témát magában foglaló jubileumi kiállítást is megnyitja.

Amint azt már jeleztük, a délelőtti istentiszteleten csak meghívóval lehet részt venni, délutántól azonban a hagyományos baptista vendégszeretettel várunk mindig minden érdeklődőt Szigetszentmiklóson, ahol három tereben 6 témakörben megtekinthető egy nagyszabású jubileumi kiállítás is.

Dr. A. M.

Lásd az Anabaptista gyökerek
című cikkünket a 266. oldalon

Habán kerámiák

